

EKOSISTEMI

Kaj je ekosistem?

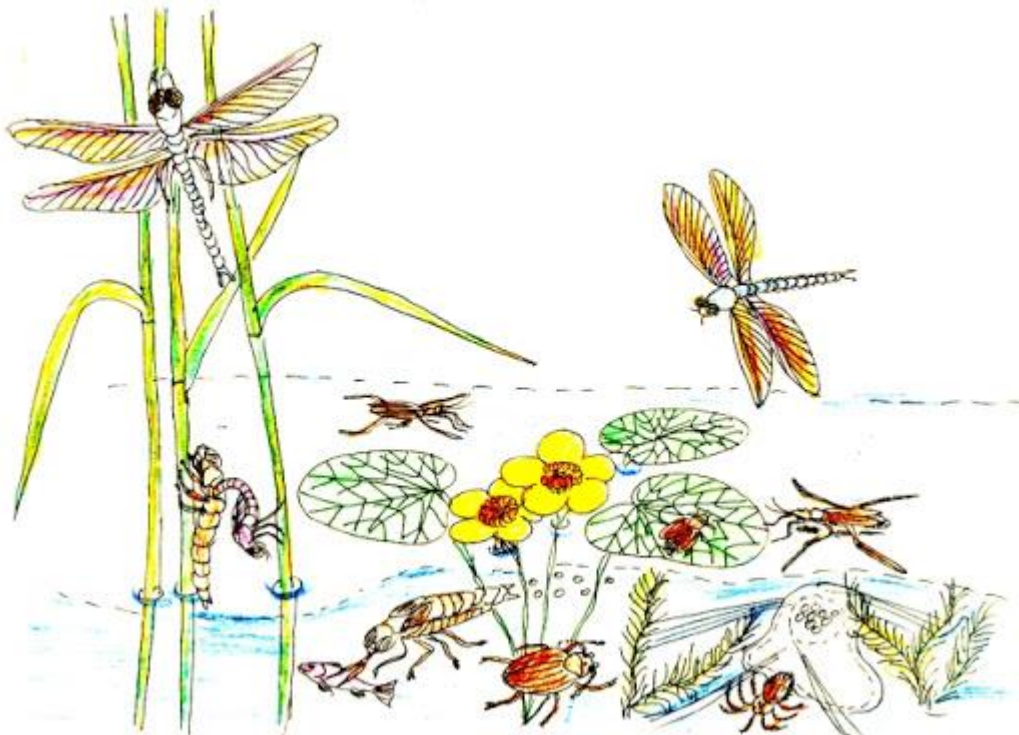
EKOSISTEM

BIOTOP + BIOCIENOZA

- **BIOCENOZA-** je življenjska združba različnih vrst organizmov, ki so naseljene na nekem prostoru (npr. živali, glive in rastline v gozdu; živali in rastline v mlaki, na njivi)

- **BIOTOP** - življenjski prostor z vsemi neživimi dejavniki (tla, voda, zrak, svetloba, temperatura, podnebje), v katerem živijo različne vrste organizmov prilagojene danim razmeram

Delitev ekosistemov:

- **biotski (naravni):** mlaka, visokogorski travniki, jame ...

- **abiotski - antropogeni (umetni):** vrt, vinograd, park, njiva ... (naredil jih je človek in jih vzdržuje-obdeluje)

Delitev ekosistemov:

- **Kopenski:** travnik, gozd, vrt, (dopiši še en primer)

- **Vodni:** morje, potok, mlaka, luža (dopiši še en primer)

Organizmi znotraj ekosistemov so v različnih odnosih:

<https://eucbeniki.sio.si/nar6/1559/index3.html> ali

(k vsakemu odnosu dopiši SVOJ primer odnosa med organizmi)

- **sožitje ali simbioza:** oba organizma imata korist

- **plenilstvo:** plen – plenilec (plenilec ima korist, plen škodo)
<https://www.irokusplus.si/vsebine/irp-nar7/#39>

- **zajedavstvo:** zajedavec – gostitelj (zajedavec ima korist, gostitelj škodo)

- **priskledništvo:** en organizem ima korist, drugi pa nima škode

To že znamo: **KROŽENJE SNOVI**

<https://eucbeniki.sio.si/nar7/2023/index.html>

(s puščico (desna stran spodaj) se premikaj po spletni strani učbenika in obnovi svoje znanje)

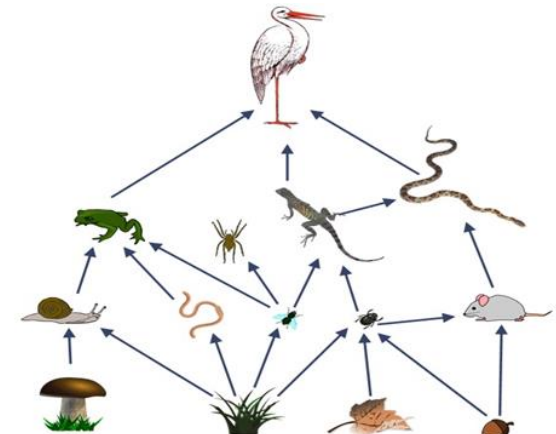
Posamezni organizmi imajo znotraj ekosistema različne vloge

- **prehranjevalne verige** (proizvajalci – porabniki - razkrojevalci)

DN: napiši svoj primer prehranjevalne verige)

- **prehranjevalni splet-preplet prehranjevalnih verig**

BIOTSKA (življenjska)pestrost – biodiverziteteta

<https://youtu.be/6j7QEqQrcso>

<https://4d.rtvsllo.si/arhiv/biotopi/174674293>

- je raznolikost organizmov v določenem ekosistemu (več različnih organizmov kot živi v nekem ekosistemu, večja je življenjska pestrost)
- odvisna predvsem od **neživih dejavnikov** (količina svetlobe, višina temperatur, količina vode, sestava tal ...) <https://eucbeniki.sio.si/nar7/2025/index1.html>
a tudi od **živih dejavnikov (organizmov)**
- večja kot je biotska pestrost ekosistema, bolj je ekosistem **stabilen**
- človek s svojimi posegi (golosek, škropljenje, košnja ...) v naravo spreminja ekosisteme in s tem znižuje biotsko pestrost (**zmanjšuje stabilnost ekosistemov**)
(večji je poseg, manjša je stabilnost ekosistema)

- **Za tiste ki bi radi izvedeli več:**

- <https://4d.rtvsllo.si/arhiv/biotopi/174672658>
- <https://4d.rtvsllo.si/arhiv/biotopi/174671146> (morje)
- <https://www.youtube.com/watch?v=1tETITORPlo> (Gorički travniki)

